

BORNHOLMS REGIONSKOMMUNE

NOTAT VEDRØRENDE UNDERSØGELSE AF SAG OM SNORREBAKKEN

INDHOLD

1. <u>INDLEDNING</u>	3
2. <u>UDBUD OG TILBUDSINDHENTNING MV</u>	4
3. <u>BEVILLINGSREGLER MV.</u>	10
4. <u>AFSLUTNING</u>	12

---

1. INDLEDNING

BDO er efter aftale med Koncerndirektør Claus Stensgaard anmodet om at foretage undersøgelser vedrørende et sagsforløb om Snorrebakken.

Det er aftalt, at BDO undersøger:

- Om reglerne vedr. udbud er fulgt
- Om Styrelsesloven er brudt, når man flytter udgifter på 1,5 mio. kr. til driftskonti, uden at orientere Kommunalbestyrelsen.

Dette notat er opdelt i to afsnit, et for hver for vores undersøgelser og besvarelse af de 2 spørgsmål.

---

2. UDBUD OG TILBUDSINDHENTNING MV.

2.1 ER REGLERNE VEDR. UDBUD FULGT?

Der er taget udgangspunkt i følgende fremsendte bilag ved besvarelse heraf:

Til besvarelse af spørgsmålet, tages der udgangspunkt i følgende fremsendte bilag:

- Mail fra Kim Eilif Rasch Pedersen, af d. 14.05.2019 inkl. vedhæftede bilag, herunder alle tilbuds-bilag. Specifikt tages primært udgangspunkt i:
  - Bilag 1-2, anlægsoverslag - minimumsløsning af dato 11.05.18
  - Bilag "kommentar til BDO.pdf"
  - Samtlige vedhæftede tilbuds-bilag
- Mail fra Kim Eilif Rasch Pedersen, af d. 27.05.2019 inkl. bilag.
Specifikt tages udgangspunkt i
  - Fremsendt bilag: "oversigt over forventede udbud", fordelt pr. entreprise/tilbudsindhentning af delarbejder
  - Fremsendt bilag: "Prioriteret økonomi og tidsplan - 29 januar 2019.pdf"
- Notat til direktionen af 11. maj 2019 - "Redegørelse Snorrebakken", fremsendt til BDO 02.05.2019
- Mail af 8 maj 2019 fra Claus Stensgaard Jensen fremsendt til BDO

Forudsætninger for besvarelsen

Ved besvarelse af hvorvidt reglerne vedr. udbud er fulgt, er der taget følgende forudsætninger ved besvarelse heraf.

- Der vurderes ikke på, hvorvidt de enkelte tilbudsindhentninger rent formatmæssigt er foretaget indenfor lovens anvendelsesområde. Hermed menes udbudsbetingelsernes indholdsmæssige form, tilbuddenes konditionsmæssighed mv.
- Opgaven er alene vurderet i forhold til anvendelse af korrekt udbudsform/udbudsprocedure, ift. indkøbets størrelse (tærskelværdi).
- Alle omtalte priser og beløb er ekskl. moms.
- Ved "Udbudsloven" refereres til, LOV nr. 1564 af 15/12/2015.
- Ved "Tilbudsloven" refereres til, LOV nr. 338 af 18. maj 2005 om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren med seneste ændringer.
- Interne BRK-retningslinjer for udbud/tilbudsindhentninger iht. til evt. intern udbudsstrategi er ikke med i vurderingen.
- Besvarelsen baserer sig på kommunens anlægsbudget af 11.05.2018 (bilag 1-2), som forudsættes at være udtryk for ordregivers bedste skøn over forventede indkøb på det tidspunkt, hvor udbudsprocessen igangsættes. For at kunne vurdere, om udbudspligten er overholdt, forudsættes det, at den forventede kontraktværdi er lig med anlægsoverslagets "håndværkerudgifter i alt", som udgør 4.597.247 kr. ud af det samlede estimerede anlægsbudget på 7,6 mio. kr.
  - Det bekræftes i mail af 8. maj 2019 fra Claus Stensgaard Jensen, at undersøgelsen skal ske i forhold til den vedtagne bevilling (Bilag 1-2).

- Idet ikke alle datoer for, hvornår tilbudsindhentningerne er sendt afsted (opfordring til at afgive tilbud) er tilgængelige, går vi ud fra datoerne for de fremsendte tilbud. Tilbuddene er oplyst i kronologisk rækkefølge i bilag A.

Vurderingen burde have været udarbejdet på grundlag af kommunens bedste skøn, på tidspunktet for fremsendelse af opfordring til at afgive tilbud, men da disse ikke er tilgængelige for alle tilbudsindhentningerne, er der i tidslinjen benyttet de faktiske tilbudspriser for at få et sammenligneligt vurderingsgrundlag. BDO kan ikke ud fra det fremsendte materiale umiddelbart se, hvilke skøn der på tidspunktet for igangsættelse af tilbudsindhentningsforløbet, er foretaget.

Vi kan konstatere, at der over tid i projektet sker et ændret behov i forhold til indhold og omfang af de udbudte opgaver i projektet, set i forhold til det oprindelige projekt, og dermed det oprindelige påtænkte udbudsforløb. Det kan konstateres, jf. bilag "Prioriteret økonomi og tidsplan - 29 januar", at kommunen på dette tidspunkt opgør en status over projektet, og på dette tidspunkt udarbejder et skøn over kommende forventede arbejder, dog indenfor den samme bevilling. Udgangspunktet for denne vurdering er derfor under hele projektets forløb udarbejdet på baggrund af den vedtagne bevilling, jf. Bilag 1-2, på trods af at vi kan se, at projektet rent faktisk ændrer karakter undervejs i forløbet.

Indledning om udbudsreglerne, og anvendelse heraf

A. Udbudsloven eller tilbudsloven

Ved en vurdering af hvilket regelsæt, Udbudsloven eller Tilbudsloven, man som kommune er underlagt ved indkøb af bygge- anlægsarbejder, er det den samlede anslåede værdi, altså den forventede kontraktsum af indkøbet, som bestemmer regelsættet.

Såfremt Udbudsloven skal finde anvendelse, skal den forventede kontraktværdi være over den fastsatte tærskelværdi for EU-udbud, som for 2019 er fastsat til 41.305.415 kr. for bygge- og anlægsarbejder.

Jf. bilag 1-2, samt "Notat til direktionen af 11. maj 2019 - Redegørelse Snorrebakken", er det oplyst, at Kommunalbestyrelsen, den 31. maj 2018, har godkendt og meddelt anlægsbevilling i forhold til en budgetteret anlægssum for det samlede renoveringsprojekt Snorrebakken på 7,665 mio. kr. De samlede håndværkerudgifter udgør heraf 4.597.247 kr., jf. specificeret anlægsbudget dateret den 11.05.2018.

Udbudsloven finder derfor ikke anvendelse på indkøb af bygge- og anlægsarbejder på renoveringsprojektet Snorrebakken 66.

Kommunens indkøb af bygge- og anlægsarbejder skal derfor foretages i overensstemmelse med tilbudslovens regler, idet den samlede kontraktsum er lavere end 41.305.415 kr.

B. Tilbudsloven

Tilbudsloven gælder for indhentning af tilbud på bygge- og anlægsarbejder. Procedure og retningslinjer for indkøbet fastsættes alt efter indkøbets samlede anslåede værdi.

Ved renoveringsprojektet for Snorrebakken 66 er det, som anført ovenfor under punkt A, oplyst, at den samlede værdi, og dermed den skønnede samlede forventede kontraktsum for de samlede håndværkerudgifter, udgør 4.597.247 kr.

Udgangspunktet er, at tilbud på udførelse eller projektering og udførelse af bygge- og anlægsarbejder omfattes af tilbudsloven indhentes ved offentlig eller begrænset licitation eller ved underhåndsbud, jf. lovens § 2.

Tilbud, der ikke indhentes ved en licitation eller på grundlag af en rammeaftale, er underhåndsbud, og kan alene indhentes i overensstemmelse med regelsættet i § 12.

C. Underhåndsbud, Delarbejder

Udbydere omfattet af lovens § 1, stk. 2, nr. 1 og 2 (herunder Kommuner), kan alene indhente underhåndsbud på bygge- og anlægsarbejder med en samlet anslået værdi af arbejdet eksklusiv moms på mere end 3 mio. kr., hvis der er tale om delarbejder, hvis anslåede værdi eksklusiv moms er på 500.000 kr. eller derunder, og den samlede værdi af disse delarbejder ikke overstiger 20 pct. af de samlede arbejders værdi, jf. § 12 stk. 3, nr. 1.

I nærværende sag er den samlede anslåede kontraktværdi på over 3 mio. kr., hvilket betyder, at kommunen ikke kan udbyde arbejderne ved brug af underhåndsbud, medmindre der er tale om delarbejder, hvis anslåede værdi eksklusiv moms enkeltvis er 500.000 kr. eller derunder, og den samlede værdi af disse delarbejder ikke overstiger 20 pct. af de samlede arbejders værdi.

Den samlede anslåede kontraktværdi for bygge- og anlægsarbejderne (de samlede håndværkerudgifter) er opgjort til 4.597.247 kr. Underhåndsbud kan derfor alene indhentes, såfremt der er tale om et delarbejde, f.eks. i form af et entreprisarbejde, som enkeltvis har en anslået værdi på 500.000 kr. (eksklusiv moms) eller derunder.

Den samlede værdi af delarbejder, som indhentes som underhåndsbud, må samtidigt ikke overstige 20 pct. af de samlede arbejders værdi. I nærværende sag udgør 20 pct. af de samlede arbejders værdi 919.449 kr., som således danner grundlag for vurdering af anvendelse af bestemmelsen af underhåndsbud af delarbejder.

Alle indkøb, som foretages ud over de 20 %, skal foretages som begrænset eller offentlig licitation, jf. lovens § 2 og § 6.

Det skal bemærkes, at det ikke er lovligt at opdele et arbejde i mindre delarbejder for at undgå udbudspligten.

D. Underhåndsbud, værdi under 300.000 kr.

Når den samlede anslåede værdi eksklusiv moms af et bygge- og anlægsarbejde overstiger 300.000 kr., skal udbydere omfattet af § 1, stk. 2, nr. 1 og 2 (herunder Kommuner), jf. tilbudslovens § 12, stk. 4, indhente mindst to underhåndsbud. Der kan ikke ved hvert udbud indbydes den samme kreds af virksomheder.

For underhåndsbud, med en værdi under 300.000 kr., kan udbyder vælge kun at indhente ét tilbud. Arbejder, som udbydes, jf. § 12 stk. 4, skal tælles med i de underhåndsbud, som foretages under delydelsesreglen, og udgør derfor en del af de samlede 20 pct., som i nærværende sag ikke må udgøre mere end 919.449 kr.

Opsummering

Det BDO's vurdering, at der for delarbejder i den pågældende sag, f.eks. særskilte tilbudsindhentninger på entrepriser, på op til 919.449 kr., kan foretages underhåndsbud med hjemmel i lovens § 12, stk. 3, nr. 1. Dog således at de enkelte delarbejder/entrepriser ikke overstiger 500.000 kr. eks. moms, pr. delarbejde, og så længe denne opdeling i delarbejder ikke er foretaget for at undgå udbudspligt.

Faktiske projektføreløb

Der forelægges ikke ved start af tilbudsindhentningerne (som igangsættes ved første tilbudsindhentning d. 20. juli 2018) et estimeret skøn over de forventede tilbudsindhentninger. Dette burde have været udarbejdet. Vurderingen af forløbet er derfor baseret på de faktiske tilbudspriser. Havde der været udarbejdet en skønnet oversigt forud for igangsættelse af tilbudsindhentningerne, kunne dette have medført en anden vurdering af, hvorvidt udbudspligten er overholdt.

Projektet på Snorrebakken 66 udvikler sig over projektets levetid fra det forudsatte udgangspunkt pr. 11.05.18, frem til maj 2019, hvor BDO anmodes om at undersøge de udbudsretlige forhold. Der arbejdes

---

fra projektets start ikke med en samlet forventet kontraktværdi fordelt på faktiske byggeanlægsarbejder, som kommunen skønner at skulle indhente tilbud på.

Der er, jf. bilag 1-2, alene angivet et skøn for de samlede håndværkerudgifter, som ikke er yderligere opdelt i entrepriser, men opdelt i skøn over bygherreomkostninger, øvrige udgifter, samt sagsomkostninger. Der kan dog konstateres en status over forbrug, og skøn over forventede kommende indkøb pr. 28 januar, jf. bilag "Prioriteret økonomi og tidsplan - 29. januar 2019.pdf"

Når vi gennemgår bilaget "oversigt over forventede udbud", som BDO i forbindelse med undersøgelsen har anmodet om at få udarbejdet for at kunne få indblik i hvilke arbejder, der indhentes tilbud på over tid, i mangel af et estimeret skøn over en samlet kontraktsum fordelt på entrepriser, tegner der sig et billede af, at tilbudsindhentningerne sker "drypvis", når behovet for et arbejde opstår. Det kan således være vanskeligt at opgøre, om kommunen holder sig indenfor grænsen for de maksimale 919.449 kr., som der kan foretages underhåndsbud af med hjemmel i § 12, stk. 3, nr. 1.

Vi har valgt at opliste den faktiske proces for indhentning af tilbud, som oplyst, jf. de fremsendte bilag på de faktiske tilbudsindhentninger, samt "oversigt over forventede udbud", i det vedhæftede bilag A, i kronologisk rækkefølge, for at forsøge at skabe et overblik over, hvordan den faktiske tilbudsindhentningsproces er forløbet.

Faktiske tilbudsindhentninger, jf.nr., henvisning i bilag A.

Nr. 1) IT-kabling. indledende iht. kablingsaftale

Den 20. juli 2018 indhentes ét tilbud hos Knudsker EI på forlænget rammeaftale. Det er oplyst, jf. note af 13. maj 2019 i bilag 2-1, at rammeaftalen med Knudsker EI er forlænget indtil ny udbudt rammeaftale, som er vundet af Axel Sørensen, træder i kraft pr. 1 oktober 2018.

Indkøbet tælles ikke med i vurderingen delydelsesreglen, idet indkøbet er foretaget på en udbudt rammeaftale, med hjemmel i tilbudslovens § 12.

Dette indkøb vurderes at være korrekt udbudt på gældende rammeaftale.

Nr. 2) Tømrerarbejde

Den 20. december 2018 indhentes ét tilbud hos HJB byggeforretning som underhåndsbud. Omkostningen lyder, jf. bilag 7-0, på i alt 425.700 kr.

Den anslåede skønnede værdi af indkøbet er opgjort til 250.000 kr., jf. bilag "oversigt over forventede udbud".

Havde den anslåede værdi været højere end 300.000 kr., skulle kommunen, jf. tilbudslovens § 12, stk. 4, have indhentet mindst 2 tilbud på opgaven.

Den 20. december 2018 indhentes ligeledes separat, ét tilbud hos HJB byggeforretning som underhåndsbud.

Omkostningen lyder, jf. bilag 7-1, på i alt 11.900 kr. Det oplyses ved note af 13. maj, jf. samme bilag, at udgiften ikke er en del af anlægsbevillingen, men afholdes over DEVIKA driftsmidler. Udgift tælles derfor ikke med som en del af anlægsbudgettet.

Begge tilbud af den 20. december 2018 er umiddelbart indhentet korrekt, idet den estimerede tilbudssum udgør 250.000, samt taget i betragtning, at udgift til bilag 7-1 ikke er en del af anlægsbevillingen, men afholdes over DEVIKA driftsmidler.

På baggrund af bilag 7-0, er der således på dette tidspunkt brugt 425.700 kr. af de maksimalt 20 % på 919.449 kr., som kan udbydes ved underhåndsbud.

Nr. 3) ABA-anlæg. Etablering af brandalarmeringsanlæg

Den 11. januar 2019 udbydes ydelsen ved en begrænset licitation. Indkøbet tælles ikke med i vurderingen delydelsesreglen, idet indkøbet er foretaget ved indhentning af 3 tilbud, og dermed i overensstemmelse med tilbudslovens § 6.

Nr. 4) IT-kabling. Etablering af trådløst netværk

Den 25. januar 2019 udbydes ydelsen ved en begrænset licitation. Indkøbet tælles ikke med i vurderingen delydelsesreglen, idet indkøbet er foretaget ved indhentning af 2 tilbud, og dermed i overensstemmelse med tilbudslovens § 6.

Nr. 5) Tømrerarbejde

Den 4. februar 2019 indhentes ét tilbud hos HJB byggeforretning som underhåndsbud.

Omkostningen lyder, jf. bilag 7-2 og 7-3, på i alt 128.700 kr.

Tilbuddet vurderes umiddelbart at være indhentet korrekt. Der kan dog ikke konstateres et estimeret skøn tilgængeligt forud for tilbudsindhentningen.

På baggrund af bilag 7-2 og 7-3, er der på nuværende tidspunkt brugt 554.400 kr. af de maksimalt 20 % på 919.449 kr., som kan udbydes ved underhåndsbud.

Nr. 6) Malerarbejder

Den 4. februar 2019 indhentes ét tilbud hos Maler og gulvfirmaet ApS som underhåndsbud.

Omkostningen lyder, jf. bilag 6-1, på i alt 38.000 kr.

Den anslåede skønnede værdi af indkøbet er opgjort til 15.000, jf. bilag "oversigt over forventede udbud".

Isoleret set er tilbuddet indhentet korrekt.

På baggrund af bilag 6-1, er der på nuværende tidspunkt brugt 592.400 kr. af de maksimalt 20 % på 919.449 kr., som kan udbydes ved underhåndsbud.

Det er anført, at denne udgift er en driftsbevilling. Udgifter er dog medtaget i den samlede vurdering i udbudsforløbet, da vi ikke kan afgøre, om udgiften har været med i den oprindelige bevilling.

Nr. 7) Tømrerarbejde

Den 6. februar 2019 indhentes ét tilbud hos HJB byggeforretning, som underhåndsbud.

Omkostningen lyder, jf. bilag 7-4, på i alt 91.500.

Tilbuddet vurderes umiddelbart at være indhentet korrekt. Der kan dog ikke konstateres et estimeret skøn tilgængeligt forud for tilbudsindhentningen.

På baggrund af bilag 7-4 er der på nuværende tidspunkt brugt 683.900 kr. af de maksimalt 20 % på 919.449 kr., som kan udbydes ved underhåndsbud.

Nr. 8) Gulvarbejder

Den 6. februar 2019 indhentes ét tilbud hos Garant, som underhåndsbud.

Omkostningen lyder, jf. bilag 5-0, på i alt 54.430 kr.

Den anslåede skønnede værdi af indkøbet er opgjort til 15.000 kr., jf. bilag "oversigt over forventede udbud". Isoleret set er tilbuddet indhentet korrekt.

På baggrund af bilag 5-0 er der på nuværende tidspunkt brugt 738.330 kr. af de maksimalt 20 % på 919.449 kr., som kan udbydes ved underhåndsbud.

Nr. 9) Malerarbejder

Den 25. februar 2019 indhentes ét tilbud hos Maler og gulvfirmaet ApS, som underhåndsbud.

Omkostningen lyder, jf. bilag 6-0, på i alt 42.000 kr.

Tilbuddet vurderes umiddelbart at være indhentet korrekt. Der kan dog ikke konstateres et estimeret skøn tilgængeligt forud for tilbudsindhentningen.

På baggrund af bilag 6-0 er der på nuværende tidspunkt brugt 780.330 kr. af de maksimalt 20 % på 919.449 kr., som kan udbydes ved underhåndsbud.

Nr. 10) Tømrerarbejde

Der opstår ved indhentning af disse to tilbud, to forhold som her adresseres.

A) Den 3. marts 2019 indhentes 2 tilbud hos HJB byggeforretning, som underhåndsbud. Et med en omkostning, jf. bilag 7-5, på 976.350 kr., og et, jf. bilag 7-6, med en omkostning på 48.600 kr. I alt for de to tilbud 1.024.950 kr.

Ifølge bilag "kommentar til BDO.pdf", er bilag 7-5 sandsynligvis suppleret/korrigeret fra det oprindelige tilbud den 20. december 2018, idet flere poster er identiske. Det antages, at tilbuddene af den 3. marts erstatter tilbuddet af den 20. december.

Uanset om tilbuddet erstatter tilbuddet af den 20. december (Nr. 2 i den kronologiske rækkefølge) på 425.700 kr., eller om dette er et nyt og selvstændigt tilbud, er grænsen for de maksimalt 20 % på 919.449 kr., som kan udbydes ved underhåndsbud, nu nået.

På baggrund heraf er der derfor på tidspunktet brugt 780.330 kr. (fratrullet summen af den 20. december på 425.700 kr.) tillagt summen af de to nye tilbud på i alt 1.024.950 kr., på nuværende tidspunkt brugt 1.379.580 kr. af de maksimalt 20 % på 919.449 kr., som kan udbydes ved underhåndsbud, og grænsen for brug af underhåndsbud er dermed overskredet. Dette indebærer, at alle efterfølgende tilbudsindhentninger ikke kan holdes inden for de 20 %, og dermed skal udbydes, jf. tilbudslovens § 6.

B) Tilbuddet fra den 20. december lød på 425.700 kr. Derfor bør kommunen på tidspunktet for tilbudsindhentningerne (den 3. marts) have en anden indsigt i den forventede sum for indkøbet. Kommunen må således formodes at være vidende om, at i og med der tillægges ekstra ydelser/arbejder på det "andet overslag", er der sandsynlighed for, at de to tilbud af den 3. marts overstiger en samlet sum på minimum 500.000 kr.

De to tilbud af den 3. marts burde derfor have været lagt sammen og udbudt i henhold til tilbudslovens § 6, og dermed udbudt som enten offentlig eller begrænset licitation.

I begge tilfælde, både A og B, burde kommunen have udbudt de to tilbud af den 3. marts i henhold til tilbudslovens § 6, og dermed udbudt som enten offentlig eller begrænset licitation.

Konklusion

Som det fremgår af bilag A, er det sammenfattende BDO's vurdering, at Bornholms Regionskommune frem til tilbudsindhentningerne af 3. marts 2019 indhenter tilbud i overensstemmelse med tilbudslovens regler.

Det skal dog bemærkes, at kommunen fra tidspunktet for igangsættelse af tilbudsindhentninger, burde have udarbejdet et forventet skøn over den samlede kontraktsum, inden påbegyndelse af tilbudsindhentningerne, idet det er dette skøn, som skal ligge til grund for vurdering af hvilken udbuds metode og -proces, der lovligt kan anvendes. Det kan ikke konstateres, at et sådant skøn ved projektets opstart er blevet udarbejdet.

Kommunen burde have indhentet tilbud på tømrerarbejderne af den 3. marts 2019, i henhold til tilbudslovens § 6, ved brug af enten begrænset eller offentlig licitation. Både idet omfanget af udbudte arbejder, jf. tilbudslovens anvendelse af delydelsesreglen, jf. § 12, på dette tidspunkt er overskredet, og da kommunen på tidspunktet i processen burde have en viden om et forventet højere skøn over priserne for tømrerarbejder, jf. det første tilbud af den 20. december 2018. Kommunen burde, som følge af det beskrevne sagsforløb, have vidst, at tilbudssummen pr. 3. marts 2019 ville overstige 500.000 kr.

Kommunen skulle løbende have opgjort, hvor meget der var indkøbt for i form af delarbejder, med henvisning til lovens § 12, stk. 3 nr.1, idet indkøb efter denne undtagelse aldrig må overstige 20 % af de samlede arbejders værdi. Ligeledes set i forhold til, at projektet rent faktisk ændres over tid, i forhold til art og omfang, jf. bilag "Prioriteret økonomi og tidsplan - 29 januar 2019.pdf". I forlængelse heraf, burde man samtidigt have vurderet, om det forhold, at arten ændrede sig over tid, skulle have givet anledning til en ny anlægsbevilling i takt med, at projektet ændrede karakter.

Det anbefales, at kommunen fremadrettet, ved opstart af et bygge- anlægsprojekt, udarbejder et estimat over den samlet kontraktsum for de arbejder, som der forventeligt skal indhentes tilbud på således, at der altid foreligger nødvendig dokumentation herfor, samt at kommunen er bevidst om, hvor meget der kan indkøbes med hjemmel i tilbudslovens § 12, stk. 3 nr. 1.

3. BEVILLINGSREGLER MV.

3.1 ER STYRELSESLOVENS BEVILLINGER BRUDT, NÅR MAN FLYTTER UDGIFTER PÅ 1,5 MIO. KR. TIL DRIFTSKONTI, UDEN AT ORIENTERE KOMMUNALBESTYRELSEN

Der er taget udgangspunkt i følgende fremsendte bilag ved besvarelse heraf:

Til besvarelse af spørgsmålet, tages der udgangspunkt i følgende fremsendte bilag:

- Mail fra Kim Eilif Rasch Pedersen, af d. 14.05.2019.
  - Bilag 1.2, anlægsoverslag - minimumsløsning af dato 11.05.18
- Mails fra Kim Eilif Rasch Pedersen, af d. 21.05.2019
  - Notat vedr. arbejdspladser, særligt definering af it-opgaver og installationer
  - Økonomistatus maj 2019 (revideret 13. maj 2019)
- Mails fra Kim Eilif Rasch Pedersen, af d. 21.05.2019
  - Bevillingsforudsætninger budget 2019 bevilling 55 og 61
- Notat til direktionen af 11. maj 2019 - "Redegørelse Snorrebakken", fremsendt til BDO 02.05.2019

Ved besvarelse af, hvorvidt reglerne bevillingsregler er fulgt, er der taget udgangspunkt i følgende

- Styrelseslovens § 21
- Budget- og regnskabssystemet for kommuner - kapitel 6, bevillingsregler
- Bornholms Regionskommunes regler for Kompetencer og økonomistyring, afsnit 4, Økonomisk styring.

Anlægsbevilling

Ved vurderingerne er der taget udgangspunkt i Kommunalbestyrelsens beslutning af 31. maj 2018 om at meddele en anlægsbevilling på 7.665.000 kr. for klargøring og indretning af bygningen Snorrebakken 66 i Rønne, til brug for samling af administration.

Anlægsbevillingen bygger på et anlægsoverslag på 7.665.000 kr. udarbejdet af Steenbergs Tegnastue den 11.05.2018.

Anlægsoverslaget er specificeret således

Håndværkerudgifter	4.597.000 kr.	Håndværkerudgifter, Byggeplads og affald
Bygherreomkostninger	2.815.000 kr.	It- arbejdspladser, kabling, netværk, kopi, adgangskontrol- og overvågning
Øvrige udgifter	100.000 kr.	Brandtekniske installationer
Sagsomkostninger	143.000 kr.	Projektbeskrivelse, forarbejder, tilladelser, forsikring, byggevand og -el

Håndværkerudgifter er fastlagt og beskrevet af Steenbergs Tegnastue som "minimums løsnng", jf. beregnngsgrundlag for optimerng af lokaler til indretning af arbejdspladser i bygningerne Snorrebakken 66.

Bygherreomkostninger er fastlagt på baggrund af dialog mellem BRK´s it-afdeling og Steenbergs Tegnastue.

It-omkostninger er anslået til 6.500 kr. pr. arbejdsplads samt skønnet til 350.000 kr. til kabling, netværk og kopi/print. Adgangskontrol er skønnet til 25.000 kr. pr. yderdør samt yderligere 150.000 kr. til kameraovervågning og alarm.

Styrng af anlægsbevillinger er fastsat i Regionskommunens styrngsdokument "Kompetencer og økonomi-styrng".

Anlægsbevillinger, som i dette tilfælde på mere end 2 mio. kr., skal vedlægges projektbeskrivelse, beregnet anlægsudgift samt oplysninger om forventet igangsætning og afslutning, og det er de respektive fagudvalg, der er ansvarlige for, at den afgivne anlægsbevilling ikke overskrides beløbsmæssig eller ændres i forhold de beskrevne forudsætninger i projektbeskrivelser.

Såfremt der indtræffer forhold, der medfører øgede udgifter, evt. mindre udgifter eller væsentlige ændringer i forhold forudsætningerne i projektbeskrivelsen for anlægsbevillingen, må disse ikke iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne tillægsbevilling for de ændrede forudsætninger.

Driftsbevillinger

Ved vurderingerne af udgifter afholdt udenfor ovennævnte anlægsbevilling har vi gennemgået beskrivelser af forudsætningerne til Budget 2019 for Bevilling 61, økonomi, it og personale og Bevilling 55, Ejendomme og Service.

Bevilling 61 omhandler bl.a. It og Digitalisering og udgør samlet 62.866 t.kr. Bevillingen omfatter bl.a. udgifter til hardware, software og netværkskapacitet og telefoni.

Bevilling 55 omhandler bl.a. drift og vedligeholdelse af administrative administrationsbygninger, og der er specifikt anført 510 t.kr. til flytning af administrative enheder til Snorrebakken, og der er endvidere til vedligehold, løbende drift og administration af Administrationsbygninger afsat 10.396 t.kr. (Ejendomsdrift).

Disse driftsbevillingerne er ikke nærmere beskrevet, og budgetstyrng og -opfølgning varetages af centerchefer, jf. Regionskommunens styrngsdokument "Kompetencer og økonomistyrng".

Afholdte udgifter

På baggrund af økonomistatus pr. 13. maj 2019 er der afholdt 1.958.719 kr. på konti vedrørende anlægsbevillingen for ombygninger med henblik på placering af 186 medarbejdere på Snorebakken. Der er endvidere afholdt 1.569.572 kr. på konti vedrørende driftsbevillinger, heraf 1.255.605 kr. vedr. it-hardware på bevilling 61, Økonomi, it og personale, samt 313969 kr. vedrørende rackskabe, diverse el-arbejder samt diverse malerarbejder på bevilling 55 Ejendomme og Service.

De afholdte udgifter kan specificeres således:

Aktivitet	Opfølgning	Afholdes af anlægsprojekt	Afholdes af driftsmidler
Steenbergs tegnastue		109.865	
Laika Rumdesign		37.000	
Steenberg		52.987	
ABA anlæg Knudsker EL	Ejendomsservice	546.393	
IT-kabling Knudsker EL	Ejendomsservice/IT	125.880	
Følgearbejder Knudsker EL	Ejendomsservice	149.872	
IT arbejder Rackskabe	Ejendomsservice		108.871

IT-hardware	IT		1.255.603
IT-arbejder ADK Knudsker EL	Ejendomsservice		101.333
Diverse malerarbejde	Ejendomsservice		103.765
Bygningsarbejder tømmer/murer HJB		589.869	
Gulvarbejder Garant		94.189	
Malerarbejder		14.049	
Installationer til 3 EI-lade standere	Vej og Park	238.615	
I alt		1.958.719	1.569.572

Konklusion

Det er BDO´s vurdering, at de afholdte udgifter generelt kan henføres til projektet og anlægsoverslaget, som ligger til grund anlægsbevillingen for indretning og klargøring af Snorrebakken. Men som det fremgår, er udgifterne 1.569.572 kr. afholdt på konti under driftsbevilling 61, Økonomi, it og personale og driftsbevilling 55- Ejendomme og Service.

Det er dog vanskeligt at vurdere, om udgifter til 3 EI-ladestandere indgår i anlægsoverslaget, der ligger til grund for anlægsbevillingen, idet disse ikke specifikt er benævnt eller omtalt i materialet.

Isoleret set er det BDO´s vurdering, at der ikke er noget til hinder for, at de afholdte 1.569.572 kr. kan afholdes på driftsbevillinger 55 og 61, da forudsætninger for disse bevillinger er meget overordnede og styres af de budgetansvarlige centerchefer. Men generelt er det vores opfattelse, at der ikke kan afholdes udgifter fra driftsbevillinger, når udgifter samtidig er meddelt som del af en anlægsbevilling.

Det er således BDO´s sammenfattende vurdering, at midlerne i anlægsbevillingen ikke kan anvendes til andre udgifter, der ikke er beskrevet i projektbeskrivelsen, før kommunalbestyrelsen har meddelt en tillægsbevilling om de ændrede forudsætninger for anlægsbevillingen. Alternativ kan der redegøres for den afledte mindre udgift ved aflæggelse af anlægsregnskabet for anlægsbevillingen.

Det er ikke vurderet, hvornår forsætningerne for anlægsbevillingen er overskredet, idet vi ikke ved gennemgangen har vurderet i hvilket omfang, der er indgået bindende aftaler med på opgaver, der er undersøgt i forbindelse vores gennemgang for udbud og tilbudsindhentning, men det er vores opfattelse, at kommunalbestyrelsen skal orienteres og/eller afgives tillægsbevilling, inden der indgås bindende aftaler om arbejder, der ikke er omfattet af den oprindelige anlægsbevilling og projektbeskrivelse.

4. AFSLUTNING

Vi anser opgaven for afsluttet med dette notat, men vi er naturligvis til rådighed for en gennemgang og drøftelse af notatet. (evt. Skype)

Roskilde, den 24. juni 2019

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Verni Jensen
Registreret revisor

KONTAKT

www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, en danskejet rådgivnings- og revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger godt 1.100 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har godt 64.000 medarbejdere i 154 lande.

Copyright - BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, cvr.nr. 20 22 26 70.